

กัณฑ์

กัณฑ์เป็นศิลปะการแสดงทางวัฒนธรรมในกลุ่มคนที่ใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาเขมร อาศัยในแถบอีสานใต้ของประเทศไทย เช่น สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ตลอดจนผู้คนเชื้อสายเขมรในประเทศไทยที่อาศัยอยู่ติดแนวตะเข็บชายแดนประเทศ กัมพูชา

มีวิวัฒนาการในเชิงธุรกิจมีปรับเปลี่ยนเสริมแต่งเพื่อให้เหมาะสมและ เข้ากับยุคสมัย ที่ถือได้ว่าตลอดระยะเวลาที่กัณฑ์เกิดขึ้นบนวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสาย เขมรทำนองท่วงทำนองบทร้องบทละครของกัณฑ์ยังคงการแสดงถึง สภาพชีวิต ความเป็นอยู่และการเผชิญธรรมชาติต่าง ๆ นำมาเรียบเรียงเป็นบทร้องอย่างสละสลวย น่าฟัง

บทร้องกัณฑ์บางบทมีความเก่าแก่ใช้ร้องสืบทอดกันมาจากครูเพลงหลายรุ่น และบางบทมีการนำมาปรับเปลี่ยนเสริมแต่งเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยอย่างปัจจุบัน เช่น บทแกวโน(เป็นบทการเกี่ยวพาราตีระหว่างชายและหญิง)บทลักษณะดังกล่าวเรีย กว่า การเล่นอาโย เหมือนการแสดงของประเทศกัมพูชา ตลอดจนบทร้องอื่น ๆ ที่มีความไพเราะเช่น บท อมตูก(บทพายเรือ) บท ผการ์นเจก(บทดอกลำเจียก) บท รำเปื่อย(บทรำพัน) บทคเมาแม(บทน้องผิวคำ) และบทอื่น ๆ อีกมากมายนับไม่ถ้วน

ส่วนทำนองนั้นจะมีทำนองหลักคำเนนที่เป็นแบบแผน เช่น ทำนองไหว้ครู จะเป็นทำนองช้า เช่น ทำนองสวายจุมเวือด(ทำนองมะม่วงรอบวัด) ทำนองอมตูก(ทำนองพายเรือ) ทำนองกระโน้บติงตอง(ตึกแต่น้ำข้าว) ทำนองเบริญ และทำนองอื่น ๆ อีกมากมายที่มีการปรับเปลี่ยนแต่งให้มีทันสมัยกับเนื้อหาบทร้อง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็ยังคงทำนองแบบฉบับดั้งเดิมที่นำมาที่แสดงออกถึงความสนุก สนานครบแบบพื้นบ้านอีสานใต้

กัณฑ์นั้น เครื่องดนตรีที่เป็นพระเอกจะขาดเสียไม่ได้ทุกวงต้องมีอันแสดงว่าเป็นกัณฑ์ มขนาดแท้ คือ ตรีหรือซอ ที่มีเสียงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในการตั้งเสียงเพื่อให้เข้ากับอักขระเสียงของคนไทยที่ใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาเขมร และมีกลองกัณฑ์เรียกว่า สกัณฑ์กัณฑ์ ฉิ่ง กรับ แต่

ปัจจุบันกัณฑ์มีประยุคต์มีการนำเครื่องดนตรีอื่นเข้ามาประกอบเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยได้อย่างลง
สนุกสนาชวนฟัง

ปัจจุบันกัณฑ์ยังเป็นบทเพลงที่มีชีวิตแม้จะมีการปรับรูปแบบการร้องท่วงทำลีลาไปบ้าง
แต่ใน สังคมคนไทยที่ใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาเขมร ก็ยังให้ความสำคัญกับเอกลักษณ์ศิลปะการแสดง
ดังกล่าว แม้จะเห็นว่ากัณฑ์มีการแข่งขันกันอย่างหลากหลายในเชิงธุรกิจแต่สิ่งเหล่านี้เองก็ถือว่าเป็น
เป็นธุรกิจในการช่วยอนุรักษ์สนับสนุนศิลปะการแสดงในแบบ ฉบับอีสานได้ให้มีชีวิตชั่วลูกชั่ว
หลานสืบต่อไป

ดนตรี

1. กลองกัณฑ์
2. ซอฮู้
3. ปี่ฮ้อ
4. ฉิ่ง
5. ขลุ่ย
6. กรับ
7. เครื่องดนตรีสากลบางประเภทเพื่อให้เกิดเสียงที่สนุกสนานเร้าใจ

การแต่งกาย

เดิมแต่งกายแบบพื้นเมืองใช้ผู้แสดงทั้งชายและหญิง หญิงจะสวมเสื้อแขน
กระบอก นุ่งผ้าถุงและหม้อสไบ ชายจะนุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อคอกลมแขนสั้น มีผ้าคาดเอวและ
คล้องคอโดยปล่อยชายไปด้านหลังทั้งสองชาย ประดับตกแต่งด้วยเครื่องเงิน ซึ่งผลิตจากชาวบ้าน
อำเภอเขวาสินรินทร์

ประโยชน์ของการแสดง

ใช้รำนในงานมงคลเพื่อความสนุกสนานรื่นเริง

ความหมายของเพลงมนต์เมืองสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์มีองค์พระยาสุรินทร์ภักดี และหลวงพ่อพระชี ที่ศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองแก่การเคารพบูชา เป็นเมืองเศรษฐกิจพอเพียงที่มีชื่อเสียงในเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากมาย เช่น ปราสาทหินบ้านพลวง เขาสวาย ห้วยเสนง ซึ่งเป็นแหล่งธรรมชาติที่น่าชื่นชม มีงานประจำปีที่ยิ่งใหญ่สร้างชื่อเสียงให้กับชาวสุรินทร์ ทำให้ชาวต่างชาติได้รู้จักและมาเที่ยวมากมาย คือ งานแสดงช้าง และการละเล่นที่น่าชื่นชม คือ การแสดงกันตรึม มีชอบบรรเลงเพลงได้ไพเราะ ใครได้มาเที่ยวที่จังหวัดสุรินทร์เหมือนมีมนต์ขลังทำให้อยากมาเที่ยวชมอีก

ท่ารำ

การแสดงแต่ละครั้ง ผู้ที่แสดงจะเป็นผู้กำหนดว่าจะใช้ท่ารำอย่างไร ซึ่งไม่มีท่ารำที่เป็นรูปแบบตายตัว แต่จะเน้นที่ความสนุกสนานเป็นหลัก

ภาพท่ารำในการแสดงกันตรึม

1

2

3

4

5

6

7

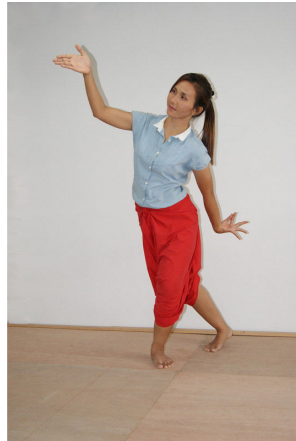
8

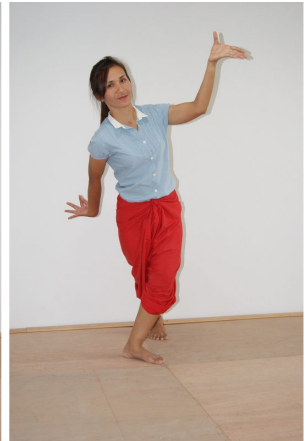
9

10

11

12

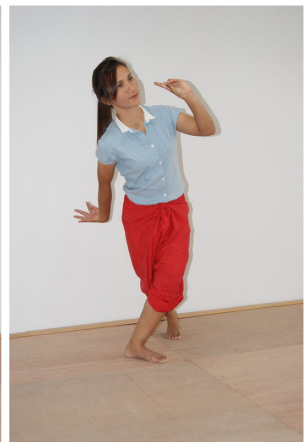
13

14

15

16

17

18

19

20